

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 467/2018-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. septembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť Urbariátu, pozemkového spoločenstva Kysucké Nové Mesto, Námestie Slobody 184, Kysucké Nové Mesto, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Ing. Martin Chlapík s. r. o., Sládkovičova 13, Žilina, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ing. Martin Chlapík, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 31 S 35/2016 z 26. apríla 2017 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Sžk 18/2017 z 18. apríla 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Urbariátu, pozemkového spoločenstva Kysucké Nové Mesto o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. augusta 2018 doručená sťažnosť Urbariátu, pozemkového spoločenstva Kysucké Nové Mesto (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa

čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 31 S 35/2016 z 26. apríla 2017 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Sžk 18/2017 z 18. apríla 2018 (ďalej len „napadnutý rozsudok najvyššieho súdu“).

2. Sťažovateľ ako vlastník nehnuteľnosti, a to národnej kultúrnej pamiatky Hotela Mýto so súpisným č. 184 v katastrálnom území Kysucké Nové Mesto (ďalej len „nehnuteľnosť“), sa správnou žalobou podanou na krajskom súde domáhal zrušenia rozhodnutia Pamiatkového úradu Slovenskej republiky č. pusr-2016/2477-5/45545/39/KUB zo 14. júna 2016, ktorým bolo rozhodnuté o zámere obnovy nehnuteľnosti predloženej sťažovateľom tak, že *„Navrhovaný zámer v rozsahu výmeny existujúcich drevených okenných výplní na 1. poschodí národnej kultúrnej pamiatky za plastové je z hľadiska záujmov chránených pamiatkovým zákonom neprípustný.“*

Krajský súd napadnutým rozsudkom žalobu sťažovateľa zamietol.

3. Sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu kasačnú sťažnosť, o ktorej napadnutým rozsudkom rozhodol najvyšší súd.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol: *„Podstatou predmetnej veci je zámer sťažovateľa... vymeniť na tejto nehnuteľnosti existujúce drevené, nevyhovujúce, spráchnivené okná v havarijnom stave ohrozujúcom najmä bezpečnosť a zdravie osôb pri ich manipulácii ako aj okolo idúcich osôb za nové plastové pri zachovaní ich vzhľadu, a to len na 1. nadzemnom podlaží budovy.“*

4. Podľa názoru sťažovateľa: *„... podstatné dôvody pre zamietavé stanoviská oboch správnych súdov ako aj správnych orgánov je v ich rozhodnutiach uvedené, že z hľadiska*

ochrany pamiatkového fondu je základným a najdôležitejším kritériom zachovať originál, prípadne sa v súlade so súčasnými požiadavkami priblížiť čo najviac pôvodnému stavu v kópii novej konštrukcii a jej materiálu, v tomto prípade drevenému materiálu. Použitie plastového materiálu na okenné rámy národnej kultúrnej pamiatky sú neprípustné, nakoľko plast je novodobý materiál uniformného charakteru, ktorého optický dojem je hladký, bez výrazu štruktúry dreva a rovnako vizuálny vzhľad starnutia plastového materiálu nezodpovedá požiadavke použitia tradičného materiálu.“

5. V sťažnosti ďalej sťažovateľ polemizuje so závermi súdov týkajúcimi sa nutnosti výmeny okien na predmetnej nehnuteľnosti, vhodnosti materiálu, finančných možnostiach sťažovateľa, pričom poukazuje aj na skutočnosť, že na nehnuteľnosti už v minulosti prebehli stavebné úpravy, ktoré nekorešpondujú so závermi uvedenými v odôvodneniach napadnutých rozsudkov (napr. osadenie bankomatu, osadenie typovo odlišných okien od originálu v 70-tych rokoch 20. storočia).

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol: „1. Základné právo sťažovateľa vlastniť majetok a základné právo na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Sžk/l 8/2017 zo dňa 18.04.2018 a rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 31 S/35/2016 zo dňa 26.04.2017 porušené bolo. (bod 2 v petite sťažnosti absentuje, pozn.)

3. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Sžk/18/2017 zo dňa 18.04.2018 a rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 31 S/35/2016 zo dňa 26.04.2017 porušené bolo.

4. Zrušuje rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Sžk/18/2017 zo dňa 18.04.2018 a rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 31 S/35/2016 zo dňa 26.04.2017 a vec v rozsahu zrušenia vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

5. Krajský súd v Žiline je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania...“

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

8. Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

9. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

10. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

11. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré stanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

III.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu

12. Sťažnosť proti napadnutému rozsudku krajského súdu vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je potrebné odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu.

13. Ako to z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy.

14. Proti rozsudku krajského súdu bolo prípustné podať odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa podľa ústavy a dohovoru mal najvyšší súd v rámci odvolacieho konania. Sťažovateľ právo podať odvolanie proti rozsudku krajského súdu využil. Tým je zároveň v uvedenom rozsahu vylúčená právomoc ústavného súdu.

**K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a
práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu**

15. Sťažnosť je potrebné považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. II. ÚS 255/2018, IV. ÚS 362/09, IV. ÚS 62/08).

16. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol: *«... nie je zrejmé z akého dôvodu správne orgány nepovolili žalobcovi výmenu okien v kópii novej konštrukcie, rovnakej farbe len z iného materiálu (namiesto dreva plast), ktorý navonok nie je vôbec vidieť, pričom nie je zrejmé ako je možné z fotografií zistiť či pôvodným materiálom na oknách bolo vlastne drevo. Za tohto stavu s udržiavaním a zachovaním trvalej hodnoty kultúrnej pamiatky nemá nič spoločné rozhodnutie správnych orgánov nenahradiť súčasné nevhodné okná kópiou pôvodných len z iného materiálu, ktorý navonok nevidno.*

... výslovný zákaz použitia plastových okien na kultúrnej pamiatke nikde v právnych predpisoch nie je uvedený a príslušnou právnou normou upravený. Tu sťažovateľ poukazuje na základnú ústavnú zásadu platnú pre všetky osoby mimo verejných orgánov a to „čo nie je zákonom zakázané je dovolené“.»

17. Ústavný súd preskúmal napadnutý rozsudok najvyššieho súdu, ktorý v relevantnej časti uviedol: *„Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti... namietal... konkrétne nesprávne právne posúdenie krajského súdu, ktoré videl hlavne v tom, že nie je zrejmé, z akého dôvodu krajský súd dospel k záveru, že námietka sťažovateľa ohľadom nemožnosti zachovania pôvodných okien na budove by mala byť bezpredmetná, keďže ako sám uvádza na základe spoľahlivo preukázaných skutočností pôvodné okenné výplne sa zachovali až do 70. rokov 20. storočia, kedy ich nahradili nevhodnými oknami. Z uvedeného je podľa sťažovateľa zrejmé, že v súčasnosti sa na budove nachádzajú nevhodné okná úplne iné ako boli pôvodné.*

Kasačný súd uvádza, že s touto námietkou nie je možné súhlasiť, nakoľko v danom prípade je možné stotožniť sa v celom rozsahu s právnym názorom krajského súdu, a síce, že ani v jednom z rozhodnutí správnych orgánov nie je uvedená potreba zachovať originál pôvodných okien. Zo strany správnych orgánov bola konštatovaná snaha priblížiť sa čo najviac k pôvodnému stavu v kópii novej konštrukcie a jej materiálu v danom prípade drevenému materiálu, t. j. potrebe osadiť okná zodpovedajúce pôvodnému stavu podľa historických fotografií.“

18. K námietke sťažovateľa týkajúcej sa použitia stavebných materiálov najvyšší súd uviedol: *„... z rozhodnutí žalovaného správneho orgánu je dostatočne zrejmé, že tento nebránil vlastníkovi predmetnej národnej kultúrnej pamiatky vo výmene okien, iba trval na tom, aby nové okná boli z dreva a nie z plastu, ktorý je v historickom prostredí cudzorodým materiálom, nakoľko v danom prípade by v rámci zásad ochrany mali platiť požiadavky na zachovanie údržby a regenerácie nehnuteľnosti s pamiatkovou hodnotou, pričom jednou z nich je aj zachovanie materiálov.“*

19. Námietku sťažovateľa týkajúcu sa nedostatku finančných prostriedkov najvyšší súd správne vyhodnotil ako irelevantnú.

20. Najvyšší súd všetky námietky sťažovateľa vyhodnotil ako neopodstatnené a také, ktoré *„... neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť rozhodnutia, pretože krajský súd sa v rozhodnutí riadne so všetkými vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku,*

riešenie ktorej by zostalo na kasačnom súde. Z uvedeného dôvodu kasačný súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.“

21. Ani jednu z uplatnených námietok nepovažuje ústavný súd za dôvodnú.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natol'ko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. II. ÚS 386/2017, I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

22. Ústavný súd poukázaním na obsah citovaného odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu dospel k záveru, že najvyšší súd dal jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktoré sťažovateľ v konaní nastolil. V napadnutom rozhodnutí vysvetlil skutkové aj právne okolnosti opodstatňujúce jeho rozhodnutie. Z napadnutého rozhodnutia je tiež zrejmé, ako sa najvyšší súd vysporiadal s tými z argumentov sťažovateľa, ktoré mali pre rozhodnutie podstatný význam.

Skutočnosť, že sa sťažovateľ so závermi všeobecných súdov nestotožňuje, nemôže sama osebe založiť odôvodnenosť ústavnej sťažnosti (m. m. I. ÚS 10/2012).

**K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva
podľa čl. 1 dodatkového protokolu**

23. Sťažovateľ porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu odvíja zrejme od porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Keďže ústavný súd sťažnosť v časti namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu odmietol ako zjavne neopodstatnenú, konštatuje, že v takom prípade nemohlo dôjsť ani k porušeniu sťažovateľom označeného základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, a preto aj v tejto časti bolo potrebné jeho sťažnosť odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

24. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia. Keďže ústavný súd sťažnosť sťažovateľa ako celok odmietol, o ďalších nárokoch v nej uplatnených nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. septembra 2018